

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1578/2014
29.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у радном спору тужиоца М.Б. из К., чији је пуномоћник Н.М. из П., против тужене Љ.А.Д. из П., чији је пуномоћник адвокат С.В. из П. и М.А.Д. из П., чији је пуномоћник адвокат Н.С. из П., као правних следбеника првобитно туженог пок. Ј.А. из П., ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужене Љ.А.Д. против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 бр.1311/2014 од 14.05.2014. године у седници одржаној 29.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене Љ.А.Д. изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 бр.1311/2014 од 14.05.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву, П1 207/13 од 12.02.2014. године, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код СЗР Ш., власника сада пок. Ј.А. из П., правног следбеника тужених, који је трајао у периоду од 25.08.2003. до 26.05.2006. године, као да се обавезу тужене да тужиоцу солидарно исплате на име неплаћене зараде за прековремени рад за период 19.03.2004. године до 31.12.2005. године укупан износ од 1.556.021,50 динара, у појединачним месечним износима са каматама од доспелости ближе означеним у изреци, као и за исплату трошкова превоза за долазак и одлазак са посла у означеном периоду и износима, као и за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање као у изреци (став 1). Тужилац је обавезан да туженој Љ.А.Д. накнади трошкове поступка у износу од 36.000,00 динара (став 2).

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1311/2014 од 14.05.2014. године, у ставу првом изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке, тако што је утврђено да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код

сада пок. Ј.А., бив. из П., власника СЗР Ш. правног претходника тужених који је трајао у периоду од 25.08.2003. до 26.05.2006. године. Ставом другим изреке, исте пресуде обавезане су тужене да тужиоцу солидарно исплате на име неплаћене зараде за прековремени рад у периоду од 19.03.2004. до 31.12.2005. године, укупан износ од 1.556.021,50 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости па до исплате, ближе означеним у изреци, као и да тужиоцу солидарно накнаде штету за неискоришћени годишњи одмор за 2006. годину у износу од 15.400,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2007. године до исплате и да солидарно плате надлежном Фонду ПИО износ од 543.064,19 динара, на име доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за период трајања радног односа, као у изреци. Ставом трећим изреке, одбијена је као неоснована тужиочева жалба и потврђена је првостепена пресуда у делу става првог изреке у односу на одбијајућу одлуку за исплату трошкова превоза за долазак и одлазак са посла. Ставом четвртим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу става првог изреке, у односу на одбијајућу одлуку за исплату накнаде за годишњи одмор за 2003, 2004. и 2005. годину у износима и са каматом ближе означеним у изреци као и у односу на одбијајућу одлуку за уплату доприноса за здравствено осигурање и за осигурање у случају незапослености, те у погледу одлуке о трошковима поступка, а предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде у делу у коме је усвојен тужбени захтев, тужена Љ.А.Д. је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане пресуде у смислу члана 399. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, број 125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужене не указује се на друге повреде поступка као дозвољен ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по занимању месар. У периоду од 25.08.2003. године до 26.05.2006. године, фактички је радио код сада пок. Ј.А., власника и оснивача СЗР Ш. П.. Нису закључили писмени уговор али је на основу њиховог усменог споразума тужилац био распоређен на пословима одговорног лица у целокупној производњи технологије меса, радио је редовно радно време од 07,00 до 15,00 часова, свакога дана осим суботом и недељом, и имао је уговорену зараду за редован рад, коју му је послодавац исплаћивао једном недељно по 11.000,00 динара. Радио је повремено и прековремено али му није по том основу исплаћена увећана зарада. За време рада становао је у П. у кући послодавца одакле је одлазио на посао. Једном недељно је ишао код својих родитеља у К.. У целокупном периоду рада није му омогућено да користи годишњи одмор јер није било радника да

га замене. Није био пријављен на осигурање надлежном фонду и за цео период по том основу нису за њега уплаћени доприноси за обавезно социјално осигурање.

Ради заштите својих права по основу рада покренуо је ову парницу ради утврђења радног односа, исплату накнада по основу прековременог рада и за годишњи одмор као и за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање. Захтев је усмерио према туженом Ј.А., власнику и оснивачу СЗР Ш. као свом послодавцу. Ј.А. је преминуо ... године, после чега су парницу у својству тужених преузеле његове ћерке и законске наследнице Љ.А.Д. и М.А.Д.. Оставински поступак иза пок. Ј.А. је прекинут због вођења парничног поступка поводом спора о наследним правима његових законских наследника и трећих лица и имовине којом је оставилац располагао уговором о поклону у корист ћерке – овде тужене Љ.А.Д. и уговором о доживотном издржавању закљученим са унуком по истој кћери Ј.Д. као даваоцем издржавања. Правноснажном пресудом због пропуштања усвојен је тужбени захтев Ј.Д. и поништен је уговор о поклону који је оставилац као поклонодавац закључио са ћерком Љ.А.Д., као поклонопримцем. Као својина оставиоца, која није била предмет располагања неким уговором, остала је у ЛН ... КО П. – део..., својина на земљишту која се састоји од 4 парцеле као и на 3 помоћне зграде на њима.

У спроведеном доказном поступку пред првостепеним судом утврђена је и висина тужиоцеве зараде у спорном периоду рада, период и број часова тужиоцевог прековременог рада и рада суботом, као и висина увећане зараде по том основу. Утврђен је такође и износ неуплаћених доприноса за социјално осигурање, као и висина накнаде за неискоришћени годишњи одмор за 2006. годину.

На утврђено чињенично стање другостепени суд је правилно применио материјално право када је по тужиоцевој жалби преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев за утврђење постојања тужиоцевог радног односа код правног претходника тужених у утуженом периоду, као и за исплату неплаћене зараде за прековремени рад и рад суботом и за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање код надлежног фонда. Одлука другостепеног суда о захтеву за тражену судску заштиту тужиоцевих права по основу рада је образложена ваљаним и детаљним разлозима, које као правилне прихвата и Врховни касациони суд.

Правилном применом материјалног права из одредаба Закона о приватним предузетницима и Закона о наслеђивању другостепени суд је оценио да је тужилац обављао рад код Ј.А. као приватног предузетника у његовој месарској радњи. Према члану 7. Закона о приватним предузетницима за обавезе које проистекну у обављању делатности радње, физичко лице које је оснивач са статусом предузетника одговара целокупном својом имовином.

Моментом смрти човека отвара се његово наслеђе а његова имовина по сили закона прелази на његове наследнике. Имовина подразумева не само својину и друга стварна права и имовинскоправна потраживања, већ и дугове оставиоца. Моментом смрти сада пок. Ј.А., са статусом туженог у овој парници, његова права и обавезе

прешли су на његове законске наследнике – овде означене тужене. Правилно је закључивање другостепеног суда о активној легитимацији тужених као потомака и законских наследника сада пок. Ј.А. у односу на постављени тужбени захтев статусне природе утврђењем радног односа тужиоца у утуженом периоду, као и захтев имовинске природе за исплату зараде и других примања из радног односа.

Правни претходник тужених је у односу на захтеве тужбе, поводом фактичког тужиочевог рада у његовој месари, имао положај, права и обавезе послодавца у смислу члана 4. и 18. Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 70/2001 и 73/2001) важећег у време када је тужилац ступио на рад. Фактички рад који је по усменом споразуму тужилац обављао код сад пок. Ј.А. у периоду од 25.08.2003. до 26.05.2006. године имао је све карактеристике радног односа на неодређено време у смислу одредаба наведеног закона и Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 4/05 и 61/05). Како међу њима није закључен писани уговор о раду у складу са обавезом из члана 18. став 1. првобитно важећег и члана 30. став 1. каснијег Закона о раду, наступила је законска фикција о заснивању радног односа на неодређено време даном ступања на рад, изричито прописана одредбама става 2. оба цитирана законска члана. Питање примене и правног дејства наведених одредаба не зависи од слободне воље запосленог а ни послодавца. У питању су императивне одредбе закона прописане у циљу спречавања злоупотребе права и угрожавања Уставом заштићеног права на рад и по основу рада. Утврђењем постојања радног односа на неодређено време у одређеном периоду по правноснажној пресуди решава радноправни статус тужиоца, у односу на који тужене наследнице преминулог послодавца имају пуну пасивну легитимацију.

Правилно је другостепени суд одлучио и о захтеву за исплату неплаћених зарада за прековремени рад и рад суботом, као и за накнаду за неискоришћени годишњи одмор, те за уплату припадајућих доприноса по основу пензијског и инвалидског осигурања. За такву одлуку и примену материјалних прописа је у пресуди дао ваљане разлоге. Како је према утврђеном чињеничном стању оставилац у тренутку смрти имао имовину која представља његову заоставштину, нема основа приговор недостатка пасивне легитимације ни у погледу ових захтева имовинскоправне природе истакнутих у парници. Осим тога, тужилац у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању има статус осигураног лица по основу радног односа, код приватног послодавца и оправдан материјално правни интерес да регулише питање уплата одговарајућих доприноса за обавезно социјално осигурање и обезбеди непрекинути ток стажа осигурања, за будуће потребе остваривања права на пензију.

Наводи ревизије о погрешној примени материјалног права су паушални и неосновани, те не доводе у сумњу правилност пресуђења. Остали ревизијски наводи којима се упућује на погрешно утврђено чињенично стање, указивањем на оцену изведених доказа, нису узети у обзир јер не представљају дозвољен ревизијски навод у смислу члана 398. став 2. ЗПП.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, на које ревизијски суд пази по службеној дужности, применом члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Љубица Милутиновић,с.р.**